

відкривати в ній. Люди повинні навчилися берегти природу і пробачати собі подібних, перестати думати категоріями успіху та завоювання, щоб не було «насильства і безсилля». Тоді світ і справді став би кращим.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кудрик Л.Г. Діти нової свідомості // Ставропігійські філософські студії. Збірник наукових праць з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти. Випуск 1. – Львів: «Ставропігон», 2008. (Ultima ratio). – С.164 - 182.
2. Кэрролл Ли, Тоубер Джен. Дети «Индиго». Новые дети уже пришли / Перев. с англ. – М.: ООО Издательство «София», 2007. – 288 с.
3. Кэрролл Ли, Тоубер Джен. Дети Индиго-2. Праздник цвета Индиго / Перев. с англ. – М.: ООО Издательство «София», 2007. – 240 с.

Н.І.НОВИКОВА

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ЯК ПРІОРИТЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЛЬВІВЩИНИ

Розглянуто організаційно-методичні форми компетентнісного підходу вчителів до формування здорового способу життя учнів.

Рассматриваются организационно-методические формы компетентного подхода учителей к формированию здорового образа жизни учащихся.

The organizationally-methodical forms of компетентного hike of teachers are examined to forming of здорового way of life of student.

XXI століття означене напруженим пошуком нових перспектив розвитку сучасної школи, яка орієнтована на розвиток інтелектуальних здібностей учнів, що можливо за умови формування життєвих компетентностей.

Термін «компетенція» має декілька значень: обсяг повноважень певної особи; обсяг знань та досвіду, якими володіє особа.

Серед пріоритетних завдань Програм шкільних навчальних предметів - реалізація їхнього виховного потенціалу: формування здорового способу життя, інших важливих життєвих компетентностей.

У сучасному світі, де робиться ставка на інтелект і високі технології, лише здорова особистість може забезпечити розвиток суспільства.

Україна, здобувши статус незалежної держави, розглядає проблему оздоровлення навколишнього середовища як одну з найважливіших умов виживання нації. З 1992 року територія держави визнана Верховною Радою України зоною екологічного лиха.

Усвідомлення того, що діяльність людини призводить до фатальних змін у природі, підтверджує, що гармонізація взаємодії людства з навколишнім світом можлива за умови цілеспрямованих педагогічних зусиль.

Всеукраїнські конкурси: «Учитель року», «Дотик природи», шкільні предметні олімпіади окреслюють актуальні проблеми, над якими працює сучасна школа: формування екологічної культури учнів, еколого-валеологічне виховання, здоров'язберігаючі технології у навчально-виховному процесі.

Еколого-валеологічному вихованню на основі впровадження компетентнісного підходу приділяють увагу педагоги Львівщини: О.Руда, А. Кулай, О. Губені, О. Борисов, О. Пацула, І. Переймибіда, В.Тупчак, Г. Петрунів, Г. Калитенко, В. Суль, Р. Форостина, Г. Медвецька, О. Шпотюк, З. Ганущак, О. Процик, Н. Цибульська.

Ще засновник Києво-Могилянської академії Петро Могила в своїй методичній праці „Антологія” започаткував методичні рекомендації про індивідуальний підхід до школяра з тим, щоб він зміг успішно застосовувати набуті знання, вміння і навички в діяльності, пов'язаній з використанням окремих предметів природи. В кінці XIX століття англійський педагог Клод Корбан писав, що при кожній школі треба створити навчальну ділянку для вивчення рослин, лабораторії з виготовлення ліків. В Україні перші пластові гуртки були створені у Львові Олександром Тісовським,

Петром Франком та Іваном Чмолою в 1911 році. Вони сповідували знання особистої гігієни, медицини.

Біологічний гурток в сучасній школі є позаурочною організаційною формою навчання, яка набуває особливого значення в контексті компетентнісного підходу, тому завданнями гуртка є :

- поглиблення набутих на уроках знань, розвиток інтересів і здібностей дітей;
- виявлення і сприяння розвитку інтересів учнів до окремих природничих дисциплін, розділів, тем;
- створення передумов розвитку креативності, як основи науково-дослідницької діяльності;
- забезпечення закладених природою ціннісних орієнтацій, як соціального так і духовного спрямування;
- засвоєння соціальних норм і правил традиційної спадщини, культурних та статево-рольових стандартів повсякденної поведінки;
- вироблення і використання на практиці елементів превентивної педагогіки;
- формування практичних навичок;
- допрофесійна підготовка цілеспрямованої молоді.

Гурткова робота ґрунтується на знаннях, практичних навичках, що набуваються під час навчання на уроках. Але її основна мета полягає у збагаченні і поглибленні набутих знань у позаурочний час з інтересами особистості. Саме така система навчально-виховного процесу покликана забезпечити кожній дитині можливість гармонійно розвивати власні здібності у вільний від навчання час.

Викладання біології і вивчення розділів „Рослини”, „Різноманітність рослин” у 7 класі передбачає вивчення лікарських рослин, але часу для цього недостатньо. Тому саме учнів 7 класів педагоги залучають до відвідування занять гуртків. Досвід учителів Львівщини показує, що при вивченні курсу „Людина” учням-гуртківцям легше знаходити шляхи вирішення проблем гігієни, профілактики та лікування захворювання на заняттях гуртка „Зелена скарбниця”.

Метою роботи гуртків є вивчення народних методів лікування та профілактики захворювань, лікувальних властивостей лікарських рослин та продуктів бджільництва, виховання в гуртківців навичок правильного догляду за своїм тілом, використовуючи натуральні складники, стимулювання гуртківців до ведення здорового способу життя, занять фізкультурою.

Завдання гуртка - навчити учнів правильно збирати лікарські рослини, сушити та використовувати їх у побуті; виготовляти різні косметичні засоби на основі натуральних складників, вчитися правильно їх використовувати. Під час екскурсії вчителі реалізують різні методи і методичні прийоми, основна мета яких направлена на вироблення в учнів спостережливості, виявлення їхніх інтересів і захоплень, розвиток уяви та передбачення результатів роботи, що в цілому сприяє послідовності логічного мислення.

Особливо актуальною проблема збереження здоров'я є в регіоні Львівщини, що потерпів від фосфорної катастрофи. Тому важливо забезпечити психологічні умови для впровадження компетентнісного підходу до навчально – виховного процесу на основі здоров'язберігаючих компетентностей.

Першими кроками впровадження учителями-новаторами здоров'язберігаючих компетентностей є застосування активних форм і методів роботи на уроках: тренінги, групові та ігрові форми роботи тощо. Практично на всіх уроках біології, природознавства, основ здоров'я вони роблять акцент на цінності здоров'я, методах його збереження і зміцнення.

Педагоги на виховних годинах і батьківських зборах регулярно проводять бесіди про здоровий спосіб життя, шкідливі звички, раціональне харчування, профілактику найбільш поширених захворювань (сколіоз, грип, туберкульоз тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бауер М. Організація екологічної освіти в регіоні. - Чернівці: Митець, 1999.
2. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання. Науково-методичний посібник.-К.: ІЗМН, 1998.
3. Вербицький В. В. Юннатівський рух в Україні.- К.: Деміур, 2001.
4. Нова програма з біології для 7 класу 12 річної школи.// Шкільний світ.-2007.-№ 11 (515).- С2-16.
5. Пустовіт Г. П. Дослідницька робота учнів з екології в позашкільних установах і школах.- К., 1996.

6. Пометун О.І. та інші. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / О.І. Помету, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Помету.-К.: А.С.К., 2004.-192 с.
7. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка. Навчальний посібник.-К.: ІСДО, 1996
8. Технології навчання біології./ Упоряд. К.М. Задорожний. Харків: Основа, 2007.-160 с.

І.В. ПАНАСЕНКО

ІКОНИ – ЯК ОДНЕ ІЗ ДЖЕРЕЛ ДУХОВНОСТІ.

В статті розкриті і проаналізоване питання становлення іконографії на території України з часів Київської Русі. Дана оцінка іконі, як одному із джерел духовного здоров'я.

В статье раскрыты и проанализированы вопросы становления иконографии на территории Украины со времен Киевской Руси. Дана оценка иконе, как одному из источников духовного здоровья.

In article questions of formation of an iconography in territory of Ukraine since the Kiev Russia are opened and analysed. The estimation is given an icon, as to one of sources of spiritual health.

Християнське Церковне мистецтво підпорядковане найвищій меті - показати людині те, що людина побачити не може – живого, справжнього Бога.

Християнське іконописання пройшло складну й драматичну історію становлення й розвитку. Одним із його теоретичних підґрунть був філософський трактат Псевдо Діонісія Ареопагіта "Корпус Ареопагітикум". За своєю суттю він містив багато матеріалів щодо символіки кольорів та техніки зображень на іконах. Широко поширений у Візантії, він мав великий вплив і на первісне українське іконописання.

Головними формами візантійського живопису стали мозаїки, фрески, ікони та книжкові мініатюри. Найбільше вражають мозаїки – найхарактерніший витвір візантійських матерів. Найдавніші візантійські мозаїки збереглися в архітектурних спорудах Равенни - місті, яке свого часу було значним культурним центром. Тут зберігається цілий комплекс пам'яток візантійської культури V – VII ст., тобто того, часу, коли на історичному перехресті зустрічались античність і середньовіччя, Рим і Візантія.

Важливим атрибутом християнських храмів були ікони. Перші християни називали так святих, протиставляючи їх "ідолам" – язичницьким зображенням. Пізніше словом "ікона" почали називати лише намальовані зображення, прагнули відрізнити їх від мозаїк та фресок. Перші ікони, як правило, зображали одного святого, частіше по пояс або по груди. Ємкість зображення була зумовлена тими міркуваннями, що між людиною, котра молиться, і святим повинен виникнути певний містичний зв'язок. Святий ніби відповідає своїм поглядам на молитви, що звернений до нього. В іконах, як і в мозаїках, знайшов відображення ідеал духовної краси, якому ще доведеться пройти важку історичну перевірку.

З часом з'явився широкий соціально-політичний рух, котрий дістав назву "іконоборність" і був пов'язаний із неприйняттям ікон. Певною мірою в цьому знаходив вияв протест проти церковної розкоші та протидія прагненню поширювати вплив християнської церкви на всю територію імперії. Народне незадоволення було використане певними верствами панівних класів, передусім переферійних, у боротьбі за владу.

Іконоборці виступали проти зображення в людській подобі (антропоморфних) бога й святих, убачаючи в цьому пережитки поклоніння ідолам. Протидія поширенню ікон спиралася на методологічні положення про неможливість у матеріальній формі відтворити Божественну сутність Христа. Тенденція до неприйняття ікон була досить сильною навіть серед діячів церкви, багато з яких уважали, що божественність лежить поза межами людського розуміння.

Поразка іконоборчості була історично неминучою, оскільки впливала з багатовіковою грецької традиції антропоморфних зображень, яку ніякими політичними рішеннями не можна було перервати. Водночас теорія й практика іконоборчості, котрі виходили з того, що божество зобразити неможливо, позбавляли мистецтво його морально-естетичного впливу. А без цього ідеологічного чинника не могли обходитися ні влада імператора, ні широкі верстви населення.